Marea adunare națională dela Alba-Iulia

pentru aniversarea unui an dela promulgarea nouii Constituții

Alba-Iulia, 27 Febr.

Aici în inima Ardealului, în Cetatea Unirii și Incoronării primului Rege al tuturor Românilor, în Alba-Iulia, de care se leagă și prima fulgerare a dreptății românești, sub trecerea prevestitoare a lui Mihai Viteazul, ca și sub pecetea martiriului în supliciu, semănător de veșnică dărzenie, a lui Horia, Cloșca și Crișan, în această capitală morală a amintirii românești se desfășoară astăzi o mare demonstrație națională de încredere, pace și recunoștință.

Mii de săteni au urcat colina semănată de atâtea grele pecetluiri ale hainului trecut până la Biserica unde Ferdinand Întregitorul, alături de fosta treime, Horia, Cloșca și Crișan, au definitivat, în fața lui Dumnezeu și a istoriei, România firei și granițele ei cele adevărate.

La ora 10 a sosit I. P. S. Mitropolitul Nicolae Bălan dela Sibiu și a fost condus la Biserica Încoronării unde, înconjurat de cler, a oficiat tedeumul.

La aceeași oră a sosit I. P. S. Mitropolit Alexandru Nicolescu dela Blaj și a fost condus la biserica unită, unde deasemenea s'a oficiat un tedeum.

După terminarea celor două slujbe religioase, cei doi prelați s'au întâlnit în sala Unirii din Cetate, de unde apoi au plecat pentru a prezida întrunirea din piața Mihai Viteazul și a vorbi mulțimii.

Piața Mihai Viteazul este frumos împodobită cu drapele tricolore. Dela unele balcoane atârnă bogate covoare; la toate intrările s'au ridicat arcuri de triumf împodobite cu verdeață și purtând inscripția: „TRAIASCA REGELE CAROL AL II-LEA".

S'a ridicat acolo o tribună îmbrăcată în drapel tricolor și verdeață, de unde se vor rosti cuvântările. Pe piață au fost instalate mai multe megafoane. In afara celor peste 30.000 de săteni, care umplu piața Mihai Viteazul, au sosit prelați, militari, lume civilă, tot ce Ardealul are mai reprezentativ și mai românesc. Au sosit episcopii Iuliu Hossu de la Cluj, Traian Frențiu dela Oradia, dr. Russu dela Baia-Mare, Andrei Magieru dela Arad, Nicolae Colan dela Cluj, Vasile Stan dela Maramureș. In tribună mai luară loc d. g-ral Georgescu-Pion, comandantul garnizoanei, colonelul Gross, decanul notarilor publici din Cluj, Ion Cosma, dr. Iuliu Bródan. Totul se desfășoară în cea mai desăvârșită ordine grație măsurilor luate de d. colonel Marcel Ionescu, prefectul județului și de d. primar Victor Constantinescu, ajutat de cei doi ajutori de primari.

Corul școalei normale din Sibiu, acompaniat de muzica militară a reg. 91 inf. din Alba-Iulia, împreună cu mulțimea credincioșilor intonează imnul „Cu noi este Dumnezeu", „Înțelegeți Neamuri și vă plecați".

Cuvântarea I.P.S.S. dr. Nicolae Bălan,

mitropolitul ortodox al Ardealului și Banatului

Inalt prea Sfinte și prea iubite frate,

Prea sfinților voastre,

Mărită adunare și iubiți credincioși,

Nu puteam începe prin ceva mai potrivit acest praznic al nostru, decât prin cântarea: „Cu noi este Dumnezeu".

Prin ea noi ne exprimăm o mare siguranță, o neclintită încredere că așa precum, în tot trecutul nostru sbuciumat, Dumnezeu a fost cu noi, ocrotindu-ne și îndrumându-ne prin sfânta Sa Biserică, tot astfel și în zilele noastre El veghează și ne ajută prin aceeași sfântă Biserică strămoșească. O dovadă despre aceasta este chiar felul cum s'a înfăptuit adunarea noastră de astăzi.

Ea este un răspuns însuflețit la chemarea Bisericii, adresată prin glasul nostru, al celor doi mitropoliți din Ardeal. (Aplauze).

Precum în toate clipele mari ale istoriei Biserica ne-a călăuzit cu luminile și binecuvântările ei, așa și astăzi, când neamul nostru trece din nou printr'un moment hotărâtor al vieții sale, am simțit, noi, păstorii Bisericii, că trebue să chemăm în jurul nostru tot poporul cel credincios, ca să-și încălzească sufletul și să se umple de o nouă putere, de un nou avânt biruitor.

Am simțit această trebuință, dragilor mei, amândoi păstorii bisericii, eu dela Sibiu și fratele meu dela Blaj, (urale), căci în noi bate aceeași inimă românească, în toate marile momente naționale, așa precum spune poetul :

„Eu ți-s frate, tu-mi ești frate,
„In noi doi un suflet bate".
(Urale).

Mânați de gândul acesta, răsărit ca dintr'o inimă, am convocat această adunare, care să înfățișeze sufletul întreg al Ardealului, care este astăzi una în cuget și simțire, așa cum una suntem noi păstorii sufletești ai lui. (Urale).

Se împlinește, dragilor mei, astăzi, un an de când Majestatea Sa a pus temelia acestor oânduieli nouă de viață românească, în frăție, prin întărirea legii de căpetenie a țării adică a Constituției.

Cu toții trebue să fim recunoscători Majestății Sale, pentru această mare faptă și să-I dorim să vadă cum această nouă rânduială aduce roade tot mai bogate pentru binele neamului.

Eu nu vreau să spun, dragilor mei, nici-o vorbă legănată despre bărbații cari au condus mai înainte țara noastră. Ei au vrut, fără îndoială, numai binele ei și au fost sfetnicii Coroanei și aleșii poporului. Nu hulesc nici partidele politice. Au făcut și ele ce au putut, dar nu se prea putea face mult din acele împrejurări de desbinare, căci desbinarea e o boală care nu lasă să isbândească faptele cele mari.

Majestatea Sa Regele, văzând aceasta, Și-a zis: Așa nu mai poate merge, trebue să fac ceva ca puterile neamului să se unească într'o singură forță, ca silințele lui să se închege într'o singură voință.

Majestatea Sa s'a gândit așa dar și a purces să facă mai bine de cum au făcut toți ceilalți. Și atunci, cum să nu-I dea toată sufletul românească ajutor ? (Aprobări). Cum să nu punem toți mâini de ajutor, acolo unde vedem o voință și o răspundere de a face numai bine pentru țară ? Iar un lucru, la care noi toți românii vom pune mâna, nu poate să nu isbândească (aprobări). Nu se poate să nu scoatem carul Statului la drumul cel bun și drept, într'o frăție desăvârșită, noi, toți fii neamului românesc (Aplauze prelungite).

Ceeace se face la noi este o indispensabilă și importantă concentrare națională a tuturor forțelor neamului, după împrăștierea în care erau ținute. Concentrarea aceasta este, în primul rând, o liniștire a vrajbei dintre fiii neamului, o înlăturare a tuturor motivelor neserioase de desbinare. Dar ea este în acelaș timp și un avânt de unificare deplină: este un avânt de unificare a forțelor noastre, într'o singură putere, pusă sub cârma și la dispoziția M. S. Regelui, pentru a o folosi spre întărirea țării noastre.

Concentrarea aceasta nu s'ar putea face mai cu isbândă decât în jurul Regelui, căci El este ca steagul în mijlocul neamului. (Urale prelungite).

Pătrunzându-ne de marea trebuință a mobilizării noastre sufletești, să ne strângem deci în jurul Majestății Sale ca un singur om, să fim ca un singur trup, cu o singură inimă, mișcându-ne în acelaș ritm, cu o putere ce înlătură orice piedică din calea sa.

Toată țara să fie una, ca un munte, în unitate, tărie și rezistență. (Aplauze prelugite).

In conformitate cu cele desfășurate aici și din fruntea unei adunări ca aceasta, pătrunsă de seriozitatea zilelor noastre, cred că sunt dator să concretizez, în numele ei, mai în amănunt, ce așteptăm noi dela conducerea de astăzi a țării.

Iată așteptările noastre :

Mai întâi și mai presus de toate, vrem să fim conduși românește, cât mai românește. (Urale prelungite).

Dreptul neamului nostru la viață, nesocotit veacuri îndelungate, să fie ascultat și împlinit cu toată grija și cu toată atenția.

Nu vrem să fie asupriți în nici un chip conlocuitorii noștri de alt neam, așezați de veacuri printre noi și care s'au bucurat în trecut de toate privilegiile. Dimpotrivă, vrem să trăim cu ei în cea mai armonioasă înțelegere. Dar baza pentru această viață în bună înțelegere vrem să fie iubirea comună față de Statul nostru. (Aprobări, aplauze prelungite). Să iubească și ei țara aceasta și pe Regele ei (ovațiuni), așa cum o iubim noi și să se simtă legați sufletește de ea, iar drepturile noastre de viață și de prestigiu, ca ființe creatoare și susținătoare a Statului, să nu fie neglijate.

In deosebi aici, în Ardeal, unde elementul românesc se resimte de tratamentul mașter al îndelungatei stăpâniri străine, este necesar să se întreprindă opera de reparație și de sprijinire a instituțiilor noastre, ca să ne putem ridica acolo unde trebue să stăm.

Cuvintele acestea ale mele nu se referă însă la acele elemente străine, strecurate de dată mai recentă la noi, cu prea mare abundență, din drojdia Galiției, a Rusiei și din alte părți (aplauze prelungite), pentru a-și întemeia aici, pe spinarea unui popor, slăbit de cea mai nemiloasă și mai acută exploatare, un parazitism primejdios. (Vii aplauze).

Dacă aproape toate țările iau astăzi măsuri pentru a se scăpa de această plagă nenorocită, cu atât mai mult este în drept Statul nostru să purceadă, fără întârziere și cu energie, la apărarea vieții noastre și la înlăturarea din mijlocul ei a acestui flagel. (Vii aplauze).

Așteptăm apoi dela conducerea de Stat să ia, cu pricepere și cu sistem, toate acele măsuri care sunt de trebuință și de folos, pentru formarea păturei noastre de mijloc, ca un chiag și ca o punte de trecere mai ușoară între pătura plugărească și cea intelectuală.

O națiune este în suferință și e în stare nenormală, atâta vreme cât îi lipsește un organ atât de principal și de necesar ca pătura meșteșugărească și aceea negutătorească. (Vii aplauze). Banul muncit cu greu merge în mâini străine, iar intelectualii nu au nici-o temelie pe care să se sprijinească la oraș. (Aprobări).

Organismul nostru național va fi complet numai când vom avea, mai ales aici, în Ardeal, o puternică pătură de mijloc.

Mai cerem conducerii noastre de Stat să aibă cea mai mare grije pentru banul public. Fiecare leu, fiecare bănuț, este produs în sudoarea feții de poporul nostru și acesta așteaptă, cu tot dreptul, ca să fie chivernisit cu deplină cinste, folosindu-l pentru binele obștesc. (Aplauze prelungite).

Indeosebi, fraților mei, să fie folosit pentru înarmarea oștirei (urale prelungite), ca să fie în stare atunci când va suna ceasul, să ne apere pământul scump și libertatea, cu atâtea lacrimi și cu atâta sânge dobândite. (Aplauze prelungite).

Eu, care propovăduesc pacea între oameni, văd totuși că trebue să ne înarmăm. Suntem cel mai pașnic popor din lume, suntem noi adevărații fii ai păcii. Dar trebue să fim nu mai puțin pregătiți, în toate privințele, de a ne apăra țara dându-ne până și ultima picătură de sânge. (Urale prelungite).

Am auzit din gura unor bărbați de stat străini, că vreau o pace întemeiată pe dreptate. Noi suntem cei care am însetoșat după dreptate o mie de ani și acum, când avem și dreptatea și pacea, vrem să le ținem pe amândouă. (Urale prelungite). Dar când cineva s'ar încumeta să ne răpească iarăși dreptatea noastră, atunci nu va mai fi pace, oricât suntem noi de pașnici. (Urale prelungite). O spunem din această cetate, care a fost și un altar de jertfe, un loc de mucenicie a neamului nostru, în lupta pentru libertate și întregire.

Duhul de jertfă a lui Horia nu a murit dintre noi și vitejia lui Avram Iancu suntem gata, în orice moment ni s'ar cere, să o dovedim din nou și noi. (Aplauze prelungite).

Mărturisind deplina încredere în cei care și-au luat marea răspundere de a conduce țara în aceste vremuri, le spunem că se pot bizui pe toate puterile și brațele noastre. (Urale prelungite).

Deaceea, în zilele acestea de prefacere ne trebuesc în frunte nu într'atâta mari mesteri în șurubăria technică a treburilor Statului, cât mai vârtos oameni de suflet avântat și idealiști. Ne trebue inimă, însuflețire, înțelegere, sentiment adânc de răspundere și iubire arzătoare de neam, mai mult decât rutină și calități technice de guvernare. (Aplauze prelugite).

Să ne ajute bunul Dumnezeu și să lumineze mintea și a conducătorilor și a mulțimei celei mari a neamului nostru, câți ne aflăm pe acest pământ, ca să putem răspunde la înfricoșatul său județ : Doamne, în lume cât am stat, pe Tine te-am reprezentat. (Aplauze prelungite).

Inimile noastre, ale tuturor, sunt cucerite de o nețămurită dragoste și de un profund atașament față de Majestatea Sa Regele (urale prelungite), care este Îndrumătorul și Ocrotitorul destinelor noastre naționale.

In lucrarea Sa măreață de închegare a energiilor neamului, de ridicarea și de înviorarea lor, pentru a le face în stare să aducă neamului și țării noastre o strălucire care să impună lumii, noi îi făgăduim să-L ajutăm din toată inima noastră. (Urale prelungite timp de mai multe minute).

Dumnezeu să ni-L țină întru mulți ani, ca să ne poată conduce pe cărările ce sue spre lumină și putere românească. (Urale prelungite).

Trăiască Regele! (Adurarea ovaționează timp de mai multe minute).

Cuvântarea I.P.S.S. Mitropolitul Alexandru Niculescu, al Blajului

Inalt Prea Sfințite,
Iubiți frați și fii,

Inspirați din glorioasele tradiții ardelene, care rămân scriptura noastră cea din toate vremurile, ne-am luat îngăduința de a vă chema la acest praznic național, închinat neostenitei munci a Măritului nostru Regele Carol al II-lea.

Vă mulțumesc și eu că ați venit, precum ați venit, din toate unghiurile binecuvântatului nostru Ardeal, aducând de pretutindeni svon de viață românească fără prihană. A fost de bună seamă în sentimentul nostru al tuturor, dragostea de a vă aduna într'un mănunchi viguros, în această zi de mare sărbătoare a neamului, iar noi dacă y'am cheamt, n'am făcut decât slujbă de păstori, care sună din tulnic, arătând locul și vremea adunării. Cârjele noastre arhipăstorești se află acum aci, una lângă alta, în semnul celei mai românești înfrățiri. Inimile voastre bat desigur în acelaș simțământ de frățietate, așa cum spune neîntrecuta horă a unirii:

Eu ți-s frate, tu-mi ești frate
In noi doi un suflet bate.

Nouă, generației de astăzi, Dumnezeu ne-a dat unitatea națională, ne-a hărăzit împlinirea visului secular, de dorul căruia au murit părinții și strămoșii noștri.

Iubiți frați și fii, ne aflăm aci în cetatea Albei-Iulii, în umbra roții mucenicilor Horia, Cloșca și Crișan, la poalele munților falnici străbătuți în dalba voinicie și mai apoi în trista pribegie, de Avram Iancu ; ne aflăm aproape de Țara Unirii celei mari, unde s'au prăbușit zăgazurile și s'au împreunat undele clocotitoarei și tinerei noastre vieți românești; ne găsim în cetatea încoronări Marelui și Bunului Rege Ferdinand, Rege glorios prin viața Lui regească și grandios prin viața Lui omenească, pentru a ne închina tuturor deopotrivă, cu adâncă și recunoscătoare smerenie.

Popor tânăr, răsărit din pământul stropit cu sânge al strămoșilor noștri, ne-am frământat îndelung căutând așezări noui după care ne-au călăuzit vânturile.

A fost o vreme turbure și haotică, oamenii și lucrurile s'au vălmășit, ca și cum ne-ar fi năruit lăuntric, pe încetul, un cutremur domol dar prelung, peste orice fire. Nici stare, nici alinare n'am putut afla în asemenea măcinare, căci așezarea unui popor după răsturnările unui război și după împlinirea unui mare ideal de unire, pretinde mai întâi temeiuri puternice în anumite credințe și în anumite întocmiri făurite cu adâncă chibzuială, ceea ce nouă prea adesea ne-a lipsit.

Ne-a fost scris să ardem, pe jarul zădărniciei, imensa energie a celor 20 de ani, unii îmbulzindu-ne în vălmășagul ideilor și al faptelor mai mult sau mai puțin bune, iar alții resemnându-ne pe margine, în așteptarea ceasului care trebuia să vie.

Incumetatu-s'au aedseori unii frați de ai noștri să adâncească patimile lor, chiar dincolo de marginile năzuințelor personale, transformându-le cu meșteșug viclean în patimi ale pământului și ale poporului românesc însuș.

Vreme de ani de zile sobolii sufletului au scurmat mușuroaie și au tăiat hrube adânci prin dedesubturi, pregătind poporului nostru o înfricoșată surpare de temelii. Țara se simțea desvlăguită de orice încredere, ea tânjea ca un trup istovit de boli și arăta semne de slăbiciune fără nădejdea întremării. Iar Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea, îndrăgostit de datina românească și de rânduiala casei românești, fie ea a unuia dintre noi, fie a neamului întreg, S'a ostenit îndelung să lecuiască beteșugul și să neutralizeze, cu mijloacele de-atunci, acțiunea nefastă a săpătorilor de temelii.

Nu suntem noi oare martorii vii ai vremurilor încheiate acum un an prin eroica hotărâre a M. S. Regelui ? Nu știm noi cu câtă dragoste și cu câtă încredere a chemat și pe unii și pe alții dintre cei indicați la conducerea statului prin sistemul politic de atunci să guverneze țara ? N'au fost oare puși la încercare toți, dar absolut toți de la unul până la altul, dându-li-se prilejul de a face întreg binele pe care râvneau a-l face ? Și n'am văzut oare, cu ochii noștri, cum cele mai nobile și mai frumoase străduinți ale unora dintre aceștia se iroseau în van din cauză că mijloacele de lecuire nu mai puteau ajuta marelui nostru bolnav, care era țara însăși ?

Am văzut, iubiții mei frați ardeleni, și am prea văzut venind către noi pieirea prin noi înșine. Și ne-am dat pe deplin seama că mântuirea nu mai poate pogori decât de sus, din inspirația pe care Dumnezeu o va da înălțatului și măritului nostru Rege Carol al II-lea, pe Care întărindu-L cu dumnezeiasca sa putere să-L așeze în calea răului și să-L facă isbăvitor în ceasul pierzării.

Priviți, fraților, mistica regalității, prin fapta Maiestății Sale Regelui Carol al II-lea și vă veți pătrunde de cuprinsul ei.

Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea a dat cea mai înaltă expresie misiunii Sale de Rege și Părinte, pilduindu-Se pe Sine în veacul veacurilor, ca un model de jertfă și de dragoste de neam.

Peste hotare, prestigiul românesc strălucește ca niciodată ; prietenii dau semne de încântare și mulțumire, iar vrășmașii se potolesc și se arată cumpătați, după cuviință, în toate cele care ne privesc mai de aproape.

Iată, frați ardeleni, roadele titanicei sforțări făcute de Maiestatea Sa Regele Carol, într'un singur an.

Eram datori să venim astăzi aci spre a aduce cuvânt de slavă ; eram datori să venim spre a striga cu glas, mai ales, încrederea Ardealului, în judecata și faptele Lui.

Eram datori să împăcăm umbrele mâhnite ale trecutului și să le spunem cu toată dragostea și liniștea sufletească: dormiți în pace, găsiți-vă odihna, căci România Mare s'a regăsit pe sine, sub sceptrul Regelui Carol al II-lea, mai înfrățită, mai tânără, mai dârză și mai puternică decât a fost vre-odată.

Fraților, ne-am adunat în Cetatea Alba Iulia, cei doi Mitropoliți ai bisericii naționale românești, împreună cu Episcopii, cu elita intelectualilor Ardealului și cu delegații tuturor județelor din cele trei ținuturi glorioase ale regiunii Cis-Carpatine, spre a prăznui, cu accente de bucurie, noua Constituție a României, care trebuie să ne ducă în pământul nou al făgăduinței fericirei noastre naționale.

Noi, Arhiereii, celor două biserici naționale românești, suntem gata să mergem și de data aceasta cu crucea în frunte ; atunci când patria ne chiamă sub drapelul marilor cauze naționale, ne veți găsi întotdeauna uniți în cuget și în simțire.

Glorioasa domnie a Regelui Carol al II-lea nu mai trebuiește proorocită; ea este trăită de noi în toată plinătatea strălucirei ei fără prihană.

Mărite Rege Carol să trăești cât stejarul lui Avram Iancu, să răsbești prin vremuri cât trunchiul lui și să porți Coroana României cu semeția cu care și-o poartă ei, nepăsător în fața oricăror furtuni care vin asupra lui și care se duc precum au venit...

Trăiască Regele Carol al II-lea.

(Aplauze prelungite, urale, ovațiuni furtunoase).

Telegrama adresată M. S. Regelui,

citită de părintele protopop Alexandru Baba

„Poporul român din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, întrunit la aniversarea unui an dela sancționarea nouii Constituții în cetatea Albei-Iulii, la chemarea și sub conducerea celor doi Mitropoliți ai Ardealului, vă exprimă toată adânca sa mulțumire pentru ordinea salvatoare și întărirea de țară pe care Ați instituit-o atunci cu minte înaltă și cu braț puternic. De asemenea vă asigură Maiestate de iubirea și devotamentul său nețărmurit și Vă roagă a Vă bizui pe el în desfășurarea înțeleaptă de viitor a acestei noui orânduiri, ca și în tot ce veți face pentru întărirea Națiunii Române și pentru apărarea țării.

„Să trăiți Sire, mulți ani îndelungați, pentru a vedea cum se înalță ca un fruct al ostenelilor Maiestății Voastre tot mai puternică și mai mândră scumpa noastră Românie". (Ovații).

Semnează :

† NICOLAE
Mitropolit ortodox al Ardealului

† ALEXANDRU
Mitropolit greco-catolic al Ardealului

Cuvântarca d-lui general Dănilă Papp,

rezident regal al ținutului Mureș

Inalți prea sfințiților părinți,
Prea sfințiți părinți,
Iubiți frați și surori,

Ori de câte ori neamul românesc din Ardeal s'a adunat pentru a se consfătui, chemarea lui a fost făcută de către înalții noștri prelați și poporul i-a urmat cu entuziasm și iubire, știind bine că numai și numai dragostea de neam și țară, precum și grija pentru popor, erau motivele adunării.

Așa și astăzi Inalt Prea Sfințiile Voastre, ambii mitropoliți ai Ardealului, ați adunat aci delegații tuturor județelor din Ardeal, Banat, Maramureș și Crișana, de data aceasta nu sub apăsarea marilor răspunderi pentru hotărîrile de luat, ci cu inima ușoară, plină de bucurie, cu sufletul înălțat pentru aducerea prinosului de recunoștință Marelui nostru Rege Carol al II-lea. (Aplauze și ovațiuni puternice).

Ținutul Mureș și în special Alba-Iulia, orașul suferințelor și al gloriilor noastre, prin graiul meu aduce Inalt Prea Sfințiilor Voastre cele mai vii mulțumiri pentru cinstea pe care ne-ați făcut-o, convocând adunarea aici, ca să arate toată iubirea lor firească, împărtășită de toți reprezentanții județelor care stau astăzi înaintea noastră și care implorâ harul Celui de Sus, pe capetele conducătorilor noștri.

Bunul Dumnezeu să vă dea sănătate și o viață lungă, ca să puteți sta în fruntea bisericii până la cele mai adânci bătrânețe, spre binele neamului și al țării noastre. (Aplauze puternice, strigăte de trăiască).

Cuvântarea d-lui Caius Brediceanu

Apelul Inalt Prea Sfinților Voastre de a ne întruni în Alba-Iulia, orașul celor mai însemnate înfăptuiri din istoria neamului nostru, pentru a prăznui primul an dela introducerea nouii Constituții a umplut sufletul românilor bănățeni de o adâncă emoțiune, căci semnătura comună a Inalt Prea Sfinților Voastre pe acest apel, în care se reamintește rolul covârșitor al bisericii noastre străbune la formarea și rezistența noastră națională dă o nouă dovadă că pe lângă toate vicisitudinile prin care a trecut poporul nostru, unitatea credinții sale a rămas nealterată și nestrâmbă în tradiția de frățească colaborare a ierarhilor bisericilor noastre naționale și se menține spre bucuria întregului popor românesc.

Marele nostru Rege reformator, părăsind sistemul din trecut de a căuta pentru așezămintele noastre constituționale izvoare și forme din străinătate, texte și metode care n'au răsărit din structura etnică și religioasă a poporului nostru, după o bună chibzuință, ascultând faptele și pulsul sufletului românesc, S'a hotărît a-l așeza pe stânca indestructibilă a sentimentului național și religios. (Aplauze).

Dacă bănățenii s'au grăbit a participa cu toată însuflețirea lor la praznicul de astăzi, care este sărbătorit în întreg ținutul nostru cu același sincer devotament pentru Tron și Țară, aceasta se atribue în primul rând rezultatelor realizate și vizibile din anul împlinit.

Dar avem și o mare îndatorire: trebue să luăm asupra noastră un sfânt angajament, de a lumina poporul despre rosturile și țelurile acestei legi fundamentale. Inițiativele și înfăptuirile pornite dela înălțimea Tronului trebue să-și găsească un puternic și vibrant răsunet în massele populare, ca sufletele să fie încălzite de sentimentul de siguranță, de încredere și de devotament. Să se convingă toți românii că noua Constituție înseamnă o înălțare, o întărire pentru dânsul, care îi va da posibilitatea de a participa la controlul și mersul treburilor publice, ca să devină un cetățean mulțumit într'un stat liber și puternic. (Aplauze).

Pentru realizarea acestui ideal bănățenii stau zid în jurul M. S. Regelui (ovații). Asigurându-L de credință și de cel mai sincer devotament strigăm: Trăiască Regele! Sănătate! (Vii aplauze, urale).

Cuvântarea d-lui Gavril Iuga

din partea Maramureșului

Mărită adunare,

Strămoșii noștri romani, după fiecare victorie, se adunau în Forul Roman, ca să o sărbătorească și să mulțumească zeilor pentru ajutorul dat.

Forul nostru este cetatea Alba-Iulia, sfințită cu sângele de martir al lui Horia, Cloșca și Crișan. Aici veneau părinții noștri ca să-și verse amarul sufletului lor și să pună la cale marile fapte de interes național.

Ținând seamă de această veche tradiție românească, ne-am adunat și noi ca să mulțumim, întâi lui Dumnezeu, care ne-a înzestrat cu acel duhului pe falnicul fecior de împărat, a cărui înțelepciune și dragoste de țară să ne regenereze și să ne lumineze calea ce trebuia să urmăm ca să scăpăm de bezna întunericimii, care ne robise mințile și paralizase toate forțele creatoare ale neamului.

Ne-am întrunit ca să prăznuim aniversarea nouii Constituții a țării, care deschide o epocă glorioasă în istoria poporului român și tot odată ca să aducem prinosul nostru de recunoștință față de Regele nostru iubit, față de Majestatea Sa Regele Carol al II-lea (ovațiuni), a cărui dragoste și grije de noi se reoglindesc în fiecare slovă a Constituției, datorită înaltei Sale înțelepciuni.

Frați români, unirea tuturor românilor, proclamată cu atâta însuflețire între zidurile acestei cetăți, nu a realizat toate dorințele vitale ale neamului nostru. Prin întregire, România, constituită într'un corp nou, în loc să îmbrace o haină nouă, potrivit zicalei: „La vremuri noui, idei noui", a păstrat haina veche și cârpită.

Constituția Regele Carol II, închide pentru totdeauna o eră lipsită de orice progres și deschide o epocă de realizări în toate domeniile de activitate națională.

De aceea, în calitatea mea de reprezentant al Maramureșului, am venit la acest loc sfânt al românismului, ca să depun omagiile de credință și de veșnică recunoștință ale strănepoților voevozilor Dragoș și Bogdan, față de M. S. Regele Carol II, care ca un far luminător conduce cu atâta înțelepciune destinele neamului românesc. (Ovațiuni prelungite, strigăte de trăiască).

Deci să strigăm din tot sufletul nostru: Trăiască M. S. Regele Carol II! (Ovațiuni prelungite).

Trăiască Măria Sa Marele Voevod Mihai! (Urale).

Trăiască Constituția Regele Carol II! (Urale).

Cuvântarea P. S. protopop Florea Codreanu

din partea Aradului

Chemat de glasul Mitropoliților săi, Ardealul a venit din nou la Alba-Iulia; din nou, fiindcă tot aici s'a adunat și ca să-și strige durerea și ca să-și spună bucuria.

Alba-Iulia, cu sfâșierile întâmplate aici, este Golgotha neamului românesc.

Dar crucea depe Golgotha și Christos Mântuitorul, răstignit pe ea, au îmbrățișat neamul românesc. Christos Domnul s'a înfrățit cu noi și prin cruce ne-a împăcat cu Dumnezeu.

Prin înfrățirea din 1918 am căpătat noi mărturia că Dumnezeu a primit jertfele martirilor noștri și prin înfrățirea de atunci martirii au grăit.

Chemată de freamătul de atunci, a venit tot aici și încununarea mucenicești pătimiri: încununarea Regelui Ferdinand.

De atunci încoace însă slăbiciunea firii omenești a învrăjbit pe cei înfrățiți. Politica urâtă, stricătoare de minte și de inimă, sfâșietoare de suflet, a pus vrăjmășie între frate și frate.

A trebuit să vină înțelepciunea și mâna de oțel a M. S. Regelui Carol II, să pună capăt învrăjbirei și să ne cheme din nou la înfrățire.

Prăznuim un an dela Constituția prin care suntem chemați la o nouă viață, de cumințenie, de muncă și de iubire frățească.

Preoții ortodoxi din Mitropolia Ardealului, țin să spună că se vor strădui pentru această înfrățire, prin cuvântul Evangheliei, prin rugăciunile și prin binecuvântarea aducătoare de pace tuturor.

Trăiască M. S. Regele Carol II, dărâmătorul de vrajbă dintre frați! (urale prelungite, strigăte de: Trăiască).

Trăiască România Mare, înfrățită, una și în veci nedespărțită! (urale prelungite).

Cuvântarea d-lui Dumitru Racuciu (Sălișteu)

din partea țărănimii

Inalt Prea Sfințiile Voastre,
Frați creștini și români,

Mare și negrăită bucurie simțim noi având în mijlocul nostru pe bunii și vrednicii noștri păzitori sufletești.

Mare și negrăită bucurie citim pe fețele Inalt Prea Sfinților Voastre, și cu tot dreptul, fiindcă ne vedem, ca la zile mari, turmă și păstor, uniți într'un cuget și simțire, așa cum totdeauna am fost, în lungul nostru trecut de asuprire și de suferință.

Atins în sufletul meu de ceea ce-mi văd ochii, strig : „Mare ești, Doamne, și minunate sunt lucrurile tale"!

Noi am alergat astăzi aci, frați creștini și români, la glasul de chemare al părinților noștri sufletești, al păstorilor sfintei noastre Biserici strămoșești. Noi am simțit că Domnul le-a cerut să ne strângă aci, ei care se roagă pentru noi și veghiază la binele nostru, la soarta cea bună a țării noastre și a urmașilor noștri.

Dar ne-am mai adunat astăzi aci, ca să spunem drept și, fără șovăire, să aducem mulțumiri din adâncul inimilor noastre, Luminatului, Înțeleptului nostru Rege Carol al II-lea (ovațiuni prelungite, strigăte de „trăiască"), pentru că ne-a dat Constituția cea nouă și a înlăturat prin ea gâlceava și luptele păgubitoare dintre noi.

Ii mulțumim, din adâncul sufletului, Marelui Nostru Rege, pentru rânduiala cea nouă, pentru pacea și pentru înțelegerea ce domnește în țară (vii aplauze).

Luați aminte, frați români, la tot ce se petrece în lumea de azi, căci în zare se văd nouri și primejdii din când în când. Noi aci acasă trebue să stăm de straje, gata în orice clipă să ne apărăm glia desrobită, mormintele strămoșilor și viitorul urmașilor noștri.

Cerem I. P. S. Voastre să binecuvântați hotărîrea adunării noastre de azi, prin care vorbește sufletul neamului întreg, de a fi gata să jertfim totul pentru neam, pentru țară și pentru Rege.

Așa să ne ajute Dumnezeu !

(Aplauze prelungite, urale, ovațiuni, strigăte îndelungate de „Trăiască").

Cuvântarea d-lui Ștefan Peneș

secretarul Centralei Reuniunilor

Meseriași, comercianți și muncitorii de limbă și lege românească din ținuturile de dincoace de munte s'au grăbit să vină la Alba Iulia, în cinstita Mecă a românismului, pentru ca în jurul sfintei Biserici strămoșești, să aducă mulțumiri Celui de Sus, pentru cinstea ce ne-a făcut-o, de a ne întruni în Alba-Iulia, orașul celor mai însemnate înfăptuiri din istoria neamului nostru, pentru a prăznui primul an dela introducerea nouii Constituții, care a pus capăt luptelor între frați și s'au deschis larg porțile unei epoci noui, de strângerea rândurilor între toți fiii neamului, de apropierea inimelor într'un singur simțământ de morală și înălțare sufletească, de înfrățire și de redeșteptare națională românească și, sub ocrotirea de mamă a Sfintelor noastre Biserici naționale și a iluștrilor lor conducători să facem dovadă în fața lumii din afară și dinăuntru de solidaritatea și de unitatea noastră de capilor Bisericii noastre și alături de întreaga suflare românească să prăsnuiască cu smerenie, dar cu nespusă bucurie, aniversarea unui an dela promulgarea Nouiei Constituții.

Ne-am simțit cu atât mai îndatorați să luăm parte, cu trup și suflet, la serbarea dela Alba-Iulia de azi, 27 Februarie 1939, pentru că în această zi s'a pus capăt luptelor între frați și s'au deschis larg porțile unei epoci noui, de strângerea rândurilor între toți fiii neamului, de apropierea inimelor într'un singur simțământ de morală și înălțare sufletească, de înfrățire și de redeșteptare națională românească și, sub ocrotirea de mamă a Sfintelor noastre Biserici naționale și a iluștrilor lor conducători să facem dovadă în fața lumii din afară și dinăuntru de solidaritatea și de unitatea noastră de oțel în jurul Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, capabil să înfrunte orice amenințare.

Interesele și aspirațiunile clasei din mijloc românești, se confundă cu interesele și aspirațiunile române de totdeauna.

Strânși uniți în jurul Tronului, supuși Maiestății Sale Regelui, credincioși sfintelor noastre Biserici, iubitori de Neam și Rege, vom activa și în viitor tot asemenea ca și în trecut, pentru sporirea și consolidarea clasei de mijloc de limbă și lege românească, pentru reromânizarea orașelor noastre înstrăinate, pentru desrobirea economică a poporului român, pentru realizarea mult doritului ideal: România Românilor, conduși de deviza: Credință și Muncă pentru Țară și Rege!

Sănătate ! (aplauze prelungite, îndelung repetate).

Cuvântarea părintelui protopop Ion Agârbiceanu

Se vorbește azi la sufletul Națiej Românești de pe pământul unei localități istorice a Neamului Românesc. Mare centru militar al stăpânirii romane de unde roiau drumurile și legiunile de stăpânire, de ordine și de pază a Daciei fericite. Intâia cetate în care s'a instalat întâiul Domn român peste întreg Ardealul, nemuritorul Mihai. Cetatea de scaun a vechei Mitropolii românești, în teascurile tipografiei căreia a apărut întâia Biblie românească în Ardeal. Cetatea în care s'a făcut unirea cu Biserica Romei, din care ne-a venit trezirea conștiinței naționale. Calvar care a înroșit pentru ultima oară cu sângele căpeteniilor lor amurgul însângerat al revoluției lui Horia, Cloșca și Crișan. Poartă a Munților Apuseni, cetate nebiruită a revoluției lui Iancu. Loc al adunării de protest împotriva Episcopiei de Hoidudorog.

Oraș în care s'a consumat cel mai mare act politic din istoria noastră, Unirea de la 1918. Cetate de încoronare a primului Rege al tuturor Românilor, al lui Ferdinand cel Loial. Inima străvechiului nostru Bălgrad. Al nostru pentru urmași, mereu inimă a unui mare, larg și frumos ținut românesc, prin toate veacurile.

Intr'o astfel de localitate, pe un astfel de pământ purificat și ajuns simbol românesc, prin ceasurile de strălucire și de tragedie ale trecutului, nu se pot spune cuvinte care să nu plece din cea mai adâncă sinceritate a sufletului și care să nu meargă la sufletul întregului popor românesc.

Aici unde suntem împresurați de duhurile înaintașilor nu este loc pentru laude fariseice, nici pentru minciuni și nici pentru ură și dușmănie între frați, ci o capișe de templu roman, un amvon de catedrală creștină, de altar al patriei, din care trebue să vorbim cu frică și cu cutremur.

Trebue să ne pătrundă valoarea istorică a Bălgradului și conștiința și voința că vom întemeia aici un centru de viață românească, un centru mai puternic și mai fericit decât străvechiul Appullum roman, noi nația românească, locuitoare nestrămutată aici de două milenii, iar acum și stăpânitoare pe vecie.

Cum larg se deschide de aici orizontul, larg și neîntrezărit se deschide în depăr